

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 1/7

FACULTATEA DE MEDICINĂ

PROGRAMUL DE STUDII 0912.1 MEDICINĂ

Catedra de Medicină socială și management sanitar "Nicolae Testemițanu"

APROBATĂ

la ședința Comisiei de asigurare a calității și
evaluării curriculare facultatea Medicină

Proces verbal nr. 6 din 27.02.18

Președinte, dr. hab. șt. med., conf. univ.

Suman Serghei

APROBATĂ

la ședința Consiliului Facultății de
Medicină 2

Proces verbal nr. 4 din 20.03.18

Decanul Facultății, dr. șt. med., conf. univ.

Bețiu Mircea

APROBATĂ

la ședința Catedrei de Medicină Socială și Management
Sanitar "Nicolae Testemițanu"

Proces verbal nr. 6 din 15.01.2018

Șef catedră, dr. hab. șt. med., prof. univ.

Tintiuc Dumitru

CURRICULUM

DISCIPLINA ISTORIA MEDICINII

Studii integrate

Tipul cursului: **Disciplină la liberă alegere**

Chișinău, 2018

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 2/7

I. PRELIMINARII

- **Prezentarea generală a disciplinei: locul și rolul disciplinei în formarea competențelor specifice ale programului de formare profesională/specialității**

Istoria medicinei este o arie de studiu care își îndreaptă atenția atât spre evoluția medicinei ca știință, cât și asupra diverselor personalități care au contribuit la dezvoltarea acesteia.

Istoria medicinei, ca element al culturii generale și profesionale, contribuie la formarea profesională și intelectuală a medicului. Înțelegerea parcursului istoric al practicii și cercetării medicale oferă o cheie pentru integrarea studenților în actualitate și pentru o poziționare proactivă a acestora față de provocările medicinei viitorului. Cunoașterea marilor personalități din istoria medicinei și realizările acestora motivează studenții în plan profesional și facilitează deciziile lor pentru cele mai înalte valori deontologice.

Conținutul cursului este corelat cu nivelul de pregătire al studenților, este similar celor din alte universități europene cu informație actualizată și reprezintă bagajul necesar de cunoștințe în vederea cunoașterii istoriei medicinei la nivel internațional.

- **Misiunea curriculumului (scopul) în formarea profesională**
Cunoașterea și înțelegerea originilor și evoluției practicii și științei medicale din perspectivă istorică. Însușirea elementelor de bază de cultură medicală: etapele dezvoltării medicinei universale, doctrinele biomedicale, personalitățile și contribuțiile acestora.
- Limba de predare a disciplinei: română
- Beneficiari: studenții anului I, facultatea Medicina 1, specialitatea Medicină

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Disciplină la liberă alegere		
Denumirea disciplinei	Istoria Medicinei		
Responsabil (i) de disciplină	D. Tintuc, Iu. Grossu, V. Badan, O. Penina, G. Obreja		
Anul	I	Semestrul/Semestrele	II
Numărul de ore total, inclusiv:			60
Curs	10	Lucrări practice/ de laborator	12
Seminare	13	Lucrul individual	25
Forma de evaluare	CD	Numărul de credite	2

III. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL DISCIPLINEI

La finele studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- ✓ **la nivel de cunoaștere și înțelegere:**
 - să cunoască premisele și etapele de dezvoltare a medicinei umane, de la origini până în prezent;
 - să cunoască cele mai importante repere ale istoriei diferitelor specialități preclinice, medicale și chirurgicale;
 - să cunoască principiile dezvoltării medicinei în diverse perioade de timp;
 - să cunoască particularitățile de dezvoltare a fiecărei epoci și însemnătatea ei în evoluția și progresul medicinei.
 - să cunoască școlile științifice medicale de vază, concepțiile și rolul lor în dezvoltarea medicinei;
 - să cunoască cele mai marcante personalități care au avut contribuții importante la progresul medicinei;
 - să cunoască realizările savanților cu renume în corelație cu evoluția științelor medicale.
- ✓ **la nivel de aplicare:**
 - să dezvolte abilități privind elaborarea unor lucrări științifice despre evoluția concepțiilor, disciplinelor și evenimentelor medicale;
 - să dezvolte abilități de comunicare verbală și scrisă prin întocmirea și prezentarea referatelor despre viața și activitatea personalităților marcante din domeniu;

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 3/7

- să elaboreze și să susțină public prezentări PowerPoint pe teme de istorie a medicinei.
- ✓ **la nivel de integrare:**
- să fie capabil de a evalua locul și rolul istoriei medicinei în pregătirea profesională a medicului;
- să integreze cunoștințele în domeniul istoriei medicinei cu cele clinice;
- să fie capabil de a aplica cunoștințele acumulate în activitatea practică și de cercetător.

IV. CONDIȚIONĂRI ȘI EXIGENȚE PREALABILE

1. Cunoașterea limbii de predare;
2. Competențe digitale (utilizarea internetului, procesarea documentelor, utilizarea MS Office Word, PowerPoint);
3. Abilitatea de a lucra în echipa;

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Cursuri (prelegeri), lucrări practice/ lucrări de laborator/seminare și lucru individual

Nr. d/o	TEMA	Numărul de ore		
		Prelegeri	Lucrări practice	Lucru individual
1.	Locul istoriei medicinei între științele medicale și rolul ei în formarea profesională și intelectuală a medicului.	1	1	-
2.	Medicina preistorică și antică. Științele medicale în Grecia și Roma antică.	1.5	5	5
3.	Medicina medievală.	1.5	4	5
4.	Medicina renașterii și iluminismului.	2	5	5
5.	Medicina modernă.	2	5	5
6.	Medicina postmodernă. Tendințe și provocări principale cu care se confruntă medicina în epoca postmodernă	2	5	5
Total		10	25	25

VI. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Obiective	Unități de conținut
Tema (capitolul) 1. Medicina până la 1800: medicina primitivă, antică, medievală, medicina renașterii și iluminismului	
<ul style="list-style-type: none"> • Să definească etapele principale ale evoluției științei și practicii medicale din perspectivă istorică. • Să cunoască cele mai marcante personalități și contribuțiile acestora în medicina antică, medievală, renașterii și iluminismului; • Să demonstreze cunoașterea celor mai importante descoperiri în științele medicale în epoca Renașterii și Iluminismului • Să aplice cunoștințele în domeniul dezvoltării medicinei de până la 1800 pentru a înțelege conceptele de bază în medicină; • Să integreze progresele în practica și știința medicală cu sănătatea publică și medicina de azi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Introducere. Modalități de abordare în studiul istoriei medicinei. Metode de studiu. 2. Medicina arhaică și primitivă. 3. Medicina antică: Egipt, Mesopotamia, India, China. 4. Medicina greacă antică. Medicina hipocratică. Medicina elenistă. Școala de la Alexandria. 5. Medicina în Imperiul Roman. Galenus. 6. Medicina evului mediu: medicina în lumea creștină; medicina în lumea arabo-musulmană. 7. Medicina Renașterii (XIV-XVI). Condiții istorico-culturale. Dezvoltarea științelor medicale. Anatomia. Marile epidemii. 8. Medicina în epoca Iluminismului (XVII-XVIII). Perioada de trecere de la medicina Renașterii la medicina științifică.
Tema (capitolul) 2. Dezvoltarea științelor medicale în sec. XIX (medicina modernă)	
<ul style="list-style-type: none"> • Să definească particularitățile de dezvoltare a medicinei în sec. XIX; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Debutul medicinei experimentale. Evoluția morfologiei, fiziologiei și fiziopatologiei. Crearea concepției "Patologia celulară".

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 4/7

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none">Să cunoască cele mai importante descoperiri din epoca medicinei moderne;Să demonstreze cunoașterea celor mai marcante personalități din epoca medicinei moderne și a contribuțiilor acestora la progresul medicinei;Să aplice cunoștințele medicinei moderne în cercetare și activitatea clinică;Să integreze progresele în practica și știința medicală din sec. XIX cu provocările actuale de sănătate publică și medicale.	<ol style="list-style-type: none">2. Descoperirile fundamentale în lumea microorganismelor. Dezvoltarea Microbiologiei și imunologiei. Verificarea teoriei germenilor. Pionierii bacteriologiei. Școlile franceză și germană de microbiologie.3. Progresele importante în diagnosticul și tratamentul bolilor. Examenul clinic. Percusia și auscultația. Anestezia. Sistemul antiseptic. Asepsia pasteuriană. Descoperirea razelor X și a radiului.4. Descoperiri majore la sfârșitul secolului al XIX-lea: fondarea parazitologiei, medicinei preventive, psihiatriei.
Tema (capitolul) 3. Medicina și chirurgia în sec. XX și începutul sec. XXI (medicina postmodernă)	
<ul style="list-style-type: none">Să definească premisele și particularitățile dezvoltării medicinei în sec. XX;Să cunoască cele mai marcante personalități și școlile științifice medicale de vază în epoca medicinei postmoderne;Să demonstreze înțelegerea corelației între progresul medicinei secolului XX și evoluția proceselor demografice în lume;Să aplice cunoștințele în domeniul istoriei medicinei postmoderne în cercetare și activitatea clinică;Să integreze progresele în practica și știința medicală cu provocările actuale în domeniul sănătății populației.	<ol style="list-style-type: none">1. Boli infecțioase și chimioterapia. Ehrlich și arsphenamină. Sulphonamide. Descoperirea antibioticilor: penicilină, preparate antituberculoase, alte antibiotici. Problema rezistenței la antibiotice în medicina contemporană. Dezvoltarea medicinei tropicale (malaria, febră galbenă, lepră);2. Imunologie. Cronologia istorică a vaccinării contra infecțiilor cauzate de bacterii și virusuri. Gripa spaniolă din anii 1918-1919. Construirea microscopului electronic;3. Dezvoltarea biologiei celulare. Descoperiri noi în fiziologie și biochimie. Ingineria biomedicală.4. Endocrinologie. Descoperirea insulinei și cortizonului. Hormonii sexuali și pilulele contraceptive. Nutriție și vitamine.5. Progresele în diagnosticarea și tratamentul neoplasmelor. Dezvoltarea chimioterapiei, radioterapiei, înțelegerea factorilor de risc (e.g. riscurile fumatului etc.);6. Dezvoltarea chirurgiei în secolul al XX-lea;7. Medicina până la Primul Război Mondial;8. Medicina în timpul Primului Război Mondial;9. Medicina între cele două războaie mondiale;10. Medicina în timpul Războiului al Doilea Mondial și perioada postbelică;11. Progresele în diagnosticarea bolilor: examenul cu ultrasunet; tomografia computerizată, imagistica prin rezonanța magnetică etc.;12. Evoluții și revoluții în sănătatea publică. Tendințe și provocări actuale în practica și cercetarea medicală.13. Istoria dezvoltării medicinei în Moldova.14. Premiile Nobel pentru fiziologie și medicină.

VII. COMPETENȚE PROFESIONALE (SPECIFICE (CS) ȘI TRANSVERSALE (CT) ȘI FINALITĂȚI DE STUDIU

✓ Competențe profesionale (specifice) (CS)

nu este cazul

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 5/7

✓ **Competențe transversale (CT)**

nu este cazul

✓ **Finalități de studiu**

Studentul la finele cursului va fi capabil:

- să identifice principalele etape în evoluția medicinei și caracteristicile definitorii ale etapelor respective;
- să numească cele mai marcante personalități medicale pentru fiecare epocă din istoria medicinei și să identifice contribuția majoră a acestor personalități;
- să cunoască remediile terapeutice și practicile medicale de-a lungul istoriei;
- să identifice conceptele filozofice și evenimentele istorice care au modelat concepția și practica medicală de la începuturi până în prezent;
- să identifice principalele provocări cu care se confruntă medicina în epoca postmodernă și posibilele influențe ale acestora asupra practicii medicale;
- să dezvolte aptitudini pentru studiul istoriei medicinei;
- să aibă deschiderea către învățare pe tot parcursul vieții.

VIII. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

Nr.	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
1.	Lucrul cu sursele informaționale	Lecturarea prelegerii sau materialul din manual la temă. Citirea întrebărilor din temă, care necesită o reflecție asupra subiectului. De selectat sursele de informație suplimentară la tema respectivă. De luat cunoștință cu sursele informaționale suplimentare la temă. Formularea generalizărilor și concluziilor referitoare la tema subiectului.	Capacitatea de a extrage esențialul; abilități interpretative; volumul muncii	Pe parcursul semestrului
2.	Prezentări ale proiectelor	Selectarea temei, stabilirea planului cercetării, stabilirea termenilor realizării. Stabilirea componentelor prezentării PowerPoint – tema, scopul, rezultate, concluzii, bibliografie. Recenzii colegi. Recenzii profesori.	Volumul de muncă, gradul de pătrundere în esența temei proiectului, calitatea concluziilor, elemente de creativitate, formarea atitudinii personale, coerența expunerii și corectitudinea științifică, prezentarea grafică, modalitatea de prezentare	Pe parcursul semestrului

IX. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

• **Metode de predare și învățare utilizate**

Pentru însușirea mai eficientă în cadrul disciplinei „Istoria Medicinei” sunt utilizate atât metode tradiționale (expunerea, conversația, exercițiul), cât și cele considerate astăzi a fi mai eficiente pentru învățământul universitar: dezbateri interactive, studiul de caz, metoda proiectelor, modelarea. În cadrul lucrărilor practice sunt utilizate metode frontale, metode de activitate individuală, metode de activitate în grup. Pentru formarea deprinderilor practice în cadrul disciplinei se utilizează instruirea/autoinstruirea asistată de calculator (MS Office Word, PowerPoint).

• **Strategii/tehnologii didactice aplicate (specifice disciplinei)**

În cadrul prelegerilor și seminarelor sunt folosite Tehnologii Informaționale de comunicare – prezentări

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 6/7

PowerPoint.

- **Metode de evaluare** (inclusiv cu indicarea modalității de calcul a notei finale)

Curentă: Pe parcursul semestrului de studiu în cadrul evaluării curente sunt preconizate: 2 lucrări de control (partea teoretică) și o totalizare (partea practică), care de fapt reprezintă evaluarea abilităților aplicative – prezentarea Power Point a proiectului de cercetare.

Partea teoretică a evaluării curente:

1. Lucrarea de control nr. 1 – Istoria medicinei până în sec. XIX;
2. Lucrarea de control nr. 2 – Istoria medicinei în sec. XIX-XX și începutul sec. XXI.

Partea practică a evaluării curente:

3. Proiectul de cercetare (prezentare digitală) + Participarea la cursuri.

Nota pentru evaluarea abilităților practice se va alcătui din nota pentru prezentarea proiectului (cota parte 0,9) și nota pentru participare la cursuri (cota parte 0,1).

Nota semestrială constituie media a două lucrări de control și a proiectului de cercetare.

Conceptul cheie al metodei de evaluare nominalizate (acordarea punctajului) presupune remunerarea studentului pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute de planul de instruire și neaga metoda clasică de penalizare pentru neîndeplinirea sarcinilor de învățare.

Finală: Evaluarea finală este efectuată în formă de colocviu diferențiat.

Colocviul diferențiat constă din examen oral. Fiecare student selectează un bilet cu trei întrebări teoretice. Proba orală se efectuează prin oferirea fiecărui student unui bilet de evaluare, care conține trei întrebări teoretice. Subiectele pentru colocviul diferențiat se aprobă la ședința catedrei și se aduc la cunoștință studenților la începutul cursului. La colocviul diferențiat la disciplina „Istoria Medicinei” nu sunt admiși studenții cu media anuală sub nota 5,0, precum și studenții, care nu au recuperat absențele de la lucrările practice.

Nota finală se va alcătui din nota semestrială (cota-parte 0.5) și nota pentru examenul oral (cota parte 0.5). Evaluarea cunoștințelor se apreciază cu note de la 1,00 la 10,00, după cum urmează:

Modalitatea de rotunjire a notelor la etapele de evaluare

Grila notelor intermediare (media anuală, notele de la etapele examenului)	Sistemul de notare național	Echivalent ECTS
1,00-3,00	2	F
3,01-4,99	4	FX
5,00	5	E
5,01-5,50	5,5	
5,51-6,0	6	
6,01-6,50	6,5	D
6,51-7,00	7	
7,01-7,50	7,5	
7,51-8,00	8	C
8,01-8,50	8,5	
8,51-8,00	9	
9,01-9,50	9,5	A
9,51-10,0	10	

Nota medie anuală și notele tuturor etapelor de examinare finală (asistate la calculator, testare, examen oral) - toate vor fi exprimate în numere conform scalei de notare (conform tabelului), iar nota finală obținută va fi exprimată în număr cu două zecimale, care va fi trecută în carnetul de note.

Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca "absent" și se echivalează cu calificativul 0 (zero). Studentul are dreptul la 2 susțineri repetate ale examenului nepromovat.

CD 8.5.1 CURRICULUM DISCIPLINĂ

Redacția: 06

Data: 20.09.2017

Pag. 7/7

X. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Iftimovici Radu. Istoria medicinei. 1995. Editura ALL, București, 371 pag.
2. Сорокина Т.С. – История медицины. М., Издательство Российского Университета Дружбы народов, 1992, в 2-х т.

B. Suplimentară

1. Douglas James Guthrie, Philip Rhodes, et al., 2017, "History of medicine", *Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/science/history-of-medicine>
2. Bynum William, 2008, *The History of Medicine: A Very Short Introduction*, 1 edition, Oxford ; New York, Oxford University Press, 184 p.
3. Jackson Mark, 2013, *The Oxford Handbook of the History of Medicine*, Reprint edition, Oxford, United Kingdom, Oxford University Press, 696 p.
4. Porter Roy (ed.), 2001, *The Cambridge Illustrated History of Medicine*, Cambridge ; New York, Cambridge University Press, 400 p.